

Tiltaksstrategier 2024-2027 for bruk av midler til nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Innhold

Innledning	2
1. Bakgrunnen for arbeidet med tiltaksstrategier	2
2. Strategiprosessen	3
3. Målsettinger og prioriteringer	3
4. Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK), mål og prioriteringer	3
5. Generelle vilkår for tilskudd	4
6. Hovedmål	4
7. Prioritering av tilskudd	5
7.1 Tilskudd til skogkultur (§4)	5
7.2 Tilskudd til skogbilsveger (§5)	5
7.3 Tilskudd til miljøtiltak i skogbruket (§6)	6
7.4 Tilskudd til taubane og drift med hest oa. (§7)	7
8 Saksbehandling av søknader	7
8.1 Søknadsfrister tiltak og tilskudd	7
8.2 Søknaden	7
9 Tilskuddssatser	7
9.1 Skogkultur (§4)	7
9.2 Skogsbilveg (§5)	8
9.3 Miljøtilskudd (§6)	8

Innledning

Til sammen har vi ca. 298.600 daa produktiv skog fordelt på store og små eiendommer i Østre Toten. Vi har de siste ti årene hatt en gjennomsnittlig årlig avvirkning på 90.500 m³.

Spesielt for vårt område er allmenningene og den ressurs disse utgjør er viktige både for de bruksberettigede, men også for allmennheten i forbindelse med jakt, fiske, friluftsliv og rekreasjon. Allmenningene på Østre Toten har den største andelen skog og utgjør ca. 205.000 daa, som største «privat eier» har Mathiesen Eidsvold Værk ANS ca. 29.000 daa skog i Østre Toten. NMSK-midler er et viktig bidrag for at de private og allmenningene skal opprettholde en høy aktivitet på skogkultur, og bidra til økt produksjon av trevirke og CO₂-binding

Allmenningene har vært, og er, en viktig ressurs for det tradisjonelle landbruket gjennom utmarksbeite og sætring, og for allmennheten som utfartsområde både av lokalboende og utenbygdsboende. Dette vises blant annet ved at det er mange utenbygdsfolk som har festet hytter her. Noe som det må tilrettelegges for og tas hensyn til i driften av skogområdene allmenningene har.

For skogbruket er den største utfordringen å få en rask og god etablering av ny skog etter hogst. Særlig på de beste bonitetene er det viktig å redusere konkurrerende vegetasjon og skader fra bl.a. snutebiller. Videre vil en god oppfølging med ungskogpleie sikre god kvalitet, optimalisere skogproduksjonen og karbonlagring i trevirke. For å få til dette er rett treslag på rett sted viktig. I noen tilfeller kan det være riktig å ha treslagsblanding og ikke ensidig treslag som gir dårlig kvalitet.

Denne tiltaksstrategien er utarbeidet i dialog med kontaktutvalget for skogbruk i kommunen. Kontaktutvalget består av skogeierlaget og de største tømmerkjøperne i kommunen, som er Glommen - Mjøsen skog AB og Nortømmer. I tillegg er allmenningene med. Strategien er laget i et samarbeid mellom Vestre Toten og Østre Toten kommuner.

1. Bakgrunnen for arbeidet med tiltaksstrategier

Fra 01.01.2004 ble forvaltningen av de økonomiske virkemidlene knyttet til forskriftene for SMIL- og NMSK-midler delegert til kommunen. I årene frem til 2012 ble det laget felles retningslinjer for SMIL- og NMSK-midler i Østre Toten kommune. Etter denne tid har retningslinjene for NMSK-midler blitt revidert to ganger, mens SMIL-midlene har blitt revidert flere ganger. Siste periode for NMSK retningslinjene var 2020 – 2023, det er nå tid for en revidering.

Tiltaksstrategiene skal sees i sammenheng med kommunenes samlede miljøinnsats på landbruksområdet. Kommunale planer og kartlagte naturverdier i kommunen, samt de prioriteringer og føringer som ligger i nasjonale og regionale miljøprogrammer er viktige grunnlag. I tillegg til kommunale planer, vil strategiarbeidet også se hen til tiltaksplaner fra Statsforvalteren i Innlandet og Innlandet fylkeskommune.

2. Strategiprosessen

Det er et viktig med en god forankring i skognæringa lokalt. I tillegg ser vi nytten av en politisk forståelse, kanskje spesielt da strategiprosessen gjennomføres rett i etterkant av et kommunevalg. Tiltaksstrategien vil derfor bli lagt fram som en referatsak for utvalg for samfunnsutvikling.

Det ble gjennomført møte med kontaktutvalget for skogbruk i kommunen 7. november. Her ble tiltaksstrategien diskutert. Det ble påpekt i møtet at de makssatsene for tilskudd som er satt i strategi for årene 2020 - 2023 er utdaterte pga. prisstigning og økte kostnader. Endring av hvilke tiltak som skal gis tilskudd vurderes hvert år, i strategiperioden, sammen med maksimal satsene. Satsene i denne strategien er utgangspunktet for strategiperioden og vurderes hvert år for eventuelle endringer. Det samme gjelder hvilke tiltak som skal gis tilskudd.

3. Målsettinger og prioriteringer

Tiltak som bidrar til måloppnåelsen i forhold til det som er intensjonen med NMSK-midlene, og som er i tråd med vilkårene i forskriften, vil kunne støttes med midler. Dette kan innebære at tiltak som ikke er nevnt her, men som er relevante vil kunne gis tilskudd. Dette kan gjøres ved å prioritere visse typer tiltak framfor andre, eller ved å justere tilskuddsandelen(-satsen) høyere for spesielt ønskede tiltak.

4. Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK), mål og prioriteringer

I samarbeide med skogbrukets kontaktutvalg setter kommunen årlig opp et budsjett for forventet bruk av NMSK midler som oversendes fylkesmannen. Kommunen får så tildelt en pott med tilskuddsmidler som forvaltes etter forskrift om [Nærings- og miljøtiltak i skogbruket \(FOR-2004-02- 44-447\)](#).

§1 i forskriften sier følgende om formålet med NMSK tilskudd:

«Formålet med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket er at det ut fra regionale og lokale prioriteringer blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet»

Tilskudd kan gis til skogeiere som har mer enn 10 daa produktiv skog. Grensen på 10 daa kan fravikes hvis søknaden gjelder tiltak mellom flere eiendommer.

Kommunen har vedtaksmyndighet for tilskuddsmidler til følgende formål:

- Skogkultur (§4)
- Ombygging eller nybygging av skogsbilveg (§5)
- Tilskudd til miljøtiltak i skog (§6) (Nasjonal pengepott, lokal behandling)
- Tilskudd til drift med taubane, hest oa. (§7)
- Tilskudd til utdrift av skogsvirke til bioenergi og tilskudd til andre tiltak i skogbruket (§8)

Det kan settes vilkår for utbetaling av tilskudd til det enkelte tiltak. Vilkårene må være i samsvar med tiltakenes formål. Tilskudd kan bare gis der det er foretatt registreringer av miljøkvaliteter i området. I områder der det ikke er foretatt ordinære miljøregisteringer, skal det stilles krav om gjennomføring av de fører-var-tiltak som er nedfelt i PEFC-skogstandard.

Ifølge Regionalt skog- og klimaprogram (RSK) for innlandet 2019-2022, er hovedmålet at «skogbruket i innlandet skal gi grunnlag for økt og lønnsom skogproduksjon, økt bruk av tre, økt verdiskaping og bidra til å nå nasjonale klimamål».

En av de viktigste faktorene for å oppnå dette er god foryngelse av ny skog etter hogst.

For å sikre langsiktig produksjon av kvalitetsvirke er det nødvendig med økt ungsogpleie i kommunen. Vi ser at det i kommunen kunne vært utført mer ungsogpleie i form av lauvrydding og avstandsregulering, og i mange tilfeller på et tidligere tidspunkt.

5. Generelle vilkår for tilskudd

Listen er ikke uttømmende

- Tiltaket skal være skogfaglig, økonomisk og miljømessig forsvarlig utført og være i samsvar med relevant lovverk. Herunder Naturmangfoldloven, Skogloven, Vannressursloven, Kulturminneloven med tilhørende forskrifter (ikke uttømmende).
- Skogeieren har plikt til å oppgi relevante opplysninger om tiltaket, vise tiltaket og akseptere de kontrolltiltak som kommunen bestemmer.
- Om det under etterkontroll viser seg at tiltaket ikke er i tråd med gitte vilkår eller arealet blir omdisponert til annet formål enn skogproduksjon innen 5 år, kan tilskuddet kreves tilbakebetalt, helt eller delvis jf. § 13 i forskriften.
- Dersom det under arbeid oppdages automatisk fredede kulturminner, skal arbeidet straks stanses og kulturminneavdelingen hos fylkeskommunen varsles.

6. Hovedmål

Kommunene står fritt til å gjøre egne prioriteringer innenfor rammene av nasjonalt fastsatt forskrift.

I perioden 2024-2027 vil følgende hovedsatsinger for bruk av NMSK-midlene være å:

- øke skogkulturaktiviteten
- øke CO₂ binding i skog gjennom økt skogproduksjon
- sørge for at skogsbilveinettet holder nødvendig standard for best mulig utnyttelse av skogressursene
- ivareta miljø og kulturverdier i skog

For å oppnå disse målsettingene vil tiltak innen skogkultur og skogsbilveger bli prioritert.

7. Prioritering av tilskudd

7.1 Tilskudd til skogkultur (§4)

Prioriterte tiltak i perioden er tilskudd til skogkultur, miljøtiltak i skog, samt tilskudd til nærings- og miljøtiltak og tilskudd til veibygging. I perioden 2024-2027 kan det gis tilskudd til følgende tiltak innenfor skogkultur i Vestre Toten kommune:

1. Ungskogpleie,
2. Markberedning,
3. Grøfterensk og suppleringsgrøfting i skog
4. Kvisting.

I tillegg til NMSK-midlene gis det tilskudd til tettere planting, skoggjødsling og tilskudd til miljøtiltak i skog gjennom nasjonale ordninger. Disse klima- og miljøordningene støtter direkte opp om hovedsatsingen i vår kommune. Regelverket knyttet til disse ordningene finnes ved å følge linkene under:

[Tilskudd til tettere planting](#)

[Tilskudd til gjødsling i skog](#)

[Tilskudd til miljøtiltak i skog](#)

7.2 Tilskudd til skogbilsveger (§5)

I vår kommuner er det ca. 240 km med skogsbilveg og det vil fremover være viktig å opprettholde en nødvendig standard for å utnytte skogressursene på en best mulig måte.

Infrastruktur, og spesielt skogbilsveger, har vært satsingsområde i flere år. Et prosjekt i 2012 registrerte tilstanden på skogsbilvegene i Toten - Gjøvikregionen. I rapporten fra prosjektet ble tilstanden og behovet for investeringer framstilt. Denne rapporten viser for Østre Toten at rundt 1 % av skogsbilvegene holder god standard, 69 % har behov for lettere vedlikehold, mens 29 % har betydelig behov for vedlikehold eller bør bygges om. Standardheving på hele vegnettet opp til Landbruks- og matdepartementets vegnormaler over en 20-årsperiode, og samtidig utføre nødvendig vedlikehold, forutsetter betydelige årlige investeringer. Siden prosjektet er mye gjort på veger i allmenningene, mens det fortsatt er en del igjen på veger i privatskogene. Derfor er dette fortsatt et satsingsområde.

Følgende skogsvegtiltak vil bli prioritert i perioden 2024 – 2027:

1. Ombygging av hovedveger (*) til vegklasse 2 eller 3.
2. Ombygging/ utbedring av bruer.
3. Velteplasser/avkjøringer langs offentlig veg. Slike tiltak skal skje i samarbeid med vegmyndigheten.
4. Punktutbedringer for å tilpasse vegene til lange og tunge vogntog.
5. Ombygging og nybygging av bil- veger som ikke kommer inn under pkt. 1
6. Velteplasser, snuplasser og avkjøringer langs eksisterende skogsbilveger.

(*) Med hovedveger menes veger som har et stort dekningsområde. Det kan være en hovedveg alene eller en hovedveg som fanger opp flere sideveger.

Fellestiltak vil alltid prioriteres. Det legges også til grunn prioriteringskriterier som; vegens lengde, kvantum i hogstklasse IV og V og antall interessenter i vegen. For veger som blir brukt som adkomst av flere eiendommer kreves at det er et operativt veglag med vedtekter og regelmessige årsmøter for å få tilskudd. Mye god informasjon om organisering og annet nyttig stoff om planlegging og bygging av skogsvei finnes på [Skogkurs](#) sin nettside.

Traktorveger gis ikke tilskudd, og dermed prioriteres ikke disse. Taubane og drift med hest kan prioriteres der dette er eneste fornuftige og praktiske alternativ.

Arbeidsfrist for bygging av skogsbilveger settes normalt til tre år for nybygging, og to år for opprusting, med mulighet for forlengelse med inntil to år avhengig av omfanget av tiltaket.

- All nybygging og opprusting til høyere vegklasse er søknadspliktig etter landbruksveiforskriften.
- Vegtiltak skal slutføres i samsvar med byggeplan, som er godkjent av kommunen før anleggsvirksomheten starter.
- For skogsveger gjelder også vilkår om at tiltaket skal gjennomføres i samsvar med «Normaler for landbruksveger med byggebeskrivelse» fastsatt av landbruksdepartementet.
- Vegen skal vedlikeholdes i den standard og vegklasse den er bygd i minst 25 år.
- Ta kontakt med kommunen hvis du er usikker på om prosjektet er søknadspliktig, eller om du lurer på om tiltaket kan utløse tilskudd.

Egne søknadsskjemaer ved søknad om tiltak på skogsbilveg

LDIR-902 «[Søknad om bygging av landbruksveg](#)»,

LDIR-903 «[Søknad om tilskudd til vegbygging](#)»

LDIR-904 «[Regnskapssammendrag for skogsveganlegg](#)».

Ved vedlikeholdskostnader over 4 kr/løpemeiter skal bruk av skogfond godkjennes av kommunen før arbeidet starter opp (forskrift om skogfond §11-3) Det gis ikke tilskudd til normalt vedlikehold av skogsbilvei.

7.3 Tilskudd til miljøtiltak i skogbruket (§6)

Dette er en nasjonal pott og søknader behandles fortløpende i kommunen.

Det vil bli prioritert følgende miljøtilskudd i Østre Toten kommune:

1. Tilskudd til bevaring av nøkkelbiotoper registrert som MiS figurer i skogbruket (MiS figurer med skjøtselskode «urørt», vil bli prioritert først)
2. Tilskudd til bevaring av hønsehauklokaltet
3. Tilskudd til bevaring av tiurleik

Det kan også søkes på andre tiltak som faller inn under ordningen jf. §6 i forskriften.

Mer om ordningen [Tilskudd til miljøtiltak i skog](#)

7.4 Tilskudd til taubane og drift med hest oa. (§7)

Tilskudd kan prioriteres der dette er eneste fornuftige og praktiske alternativ og dersom kommunen har tilgjengelige tilskuddsmidler.

8 Saksbehandling av søknader

8.1 Søknadsfrister tiltak og tilskudd

- Skogkulturtiltak som utløser tilskudd. har en løpende søknadsfrist fram til 25. november. (Tilskudd godskrives skogfondkonto etter 1. desember.)
- Skogsvegtiltak har en søknadsfrist for søknad om bygging og tilskudd den 15. oktober året før tenkt oppstart, deretter løpende dersom midler ikke er oppbrukt.
- Vegtiltak som er gitt tilsagn om tilskudd har frist til å sende inn utbetalingsanmodning/ regnskapssammendrag 25. november.
- Frist for å søke miljøtilskudd for miljøverdier i skog, 15. oktober.
-

8.2 Søknaden

Søknad om tilskudd til skogkultur og refusjon fra skogfond, skal sendes kommunen snarest mulig etter at arbeidet er utført. Seneste frist for refusjonsutbetaling er innen utgangen året etter tiltaket er gjennomført, i praksis 25. november.

Søknad sendes inn elektronisk via skogfondssystemet med innlogging via ID-porten, med personnummer, i Altinn. All nødvendig dokumentasjon på utført tiltak skal følge med inkludert detaljert stedsangivelse/kart som viser tiltakets plassering.

Alternativ søknad kan sendes på papir til kommunen. Søknad på papir **skal** underskrives og dokumentasjon på kostnad og plassering for tiltaket vedlegges.

Skjema som benyttes er

LDIR-909 «[Utbetaling fra skogfond og søknad om tilskudd til skogkultur](#)»

LDIR 910 «[Utbetaling fra skogfond og søknad om tilskudd til grøfting og gjødsling](#)»

9 Tilskuddssatser

Det er ønskelig for kommunen å være forutsigbar og at tilskuddsnivået fungerer dels som motivasjon, og dels som beslutningsgrunnlag for den enkelte søker.

9.1 Skogkultur (§4)

Tilskudd godskrives på slutten av året (desember) og det endelige tilskuddet avgjøres av antall søknader og tilgjengelig pott. **Alle proresentsatser for tilskudd på skogkultur er inntil satser.**

Det kan gis et tilskudd på ungskogpleie, markberedning, grøfterensk/ suppleringsgrøfting og kunstig kvisting. Tilskuddssats kan differensieres mellom de ulike tiltakene. Vi ønsker å prioritere en høyere sats på ungskogpleie enn for øvrige tiltak for å stimulere ekstra til dette.

Tilskuddssatsen på de ulike skogkulturtiltakene fastsettes årlig. Årlig sats fastsettes med bakgrunn i tilgjengelige midler tildelt fra Statsforvalteren i Innlandet og forventet aktivitet i kommunen, samt årlig dialog med kontaktutvalg for skogbruk.

For å unngå uforholdsmessig høge kostnader i forhold til markedspris, og for å sikre rettferdig fordeling av tilskudd mellom skogeierne, blir det satt et kostnadstak for beregning av tilskudd og bruk av skogfond.

Dette er utgangspunktet for satser og type tiltak i denne strategiperioden

Maks tilskudd pr. tiltak inntil 1. desember;

- Ungskogpleie og markberedning pr. eiendom settes til kr 75.000,-
- Grøfterensk/ suppleringsgrøfting pr. eiendom settes til kr 40.000,-
- Kunstig kvisting pr. eiendom settes til kr 30.000,-

Maksimale kostnader pr. daa/ lm på enkelte tiltak;

- Ungskogpleie kr 1000,- pr. daa
- Markberedning kr 900,- pr. daa
- Grøfterensk / suppleringsgrøfting kr 45,- pr. lm
- Kunstig kvisting kr 400,- pr. daa

Er det igjen midler etter 1. desember fordeles dette på de skogeiere som har tilskudd til gode, de med store tiltak prioriteres. Dersom det kommer inn flere søknader på mer midler enn kommunen har midler til, vil det bli gjort en prioritering av søknader etter søknadsfristens utløp.

9.2 Skogsbilveg (§5)

For skogsvegtiltak kan det gis et tilskudd på inntil 50 % for bruer og inntil 35 % for veg. Minimum anleggskostnad er kr 40.000,-.

Skogsvegtiltak har en søknadsfrist for søknad om bygging og tilskudd 15. oktober året før oppstart av tiltaket er tenkt gjennomført. Etter denne friste er det løpende søknad for tilskudd løpende dersom midler ikke er oppbrukt.

Vegtiltak som er gitt tilsagn om tilskudd har frist til å sende inn utbetalingsanmodning/ regnskapssammendrag før 25. november.

9.3 Miljøtilskudd (§6)

Normalt skal et miljøtilskudd til enkeltskogeier ikke overskride 75 000 kroner jf. nasjonale føringer. For søknad om miljøtilskudd benyttes skjema;

LDIR-911 [Tilskudd til miljøtiltak i skog](#)